

raka, ki se jej dozdeval kakor črn madež v dobi njenega gospodinjstva in rekla je sama pri sebi:

Nikoli se ni zgodilo, a se tudi nikoli več ne zgodi. Vendar je bilo dobro tudi to, zdaj vsaj vem, da je edino prava pot v uživanju ta, po kateri sem hodila doslej, naj reče soseda Rozala kar ji drago!

Dopis s Češkega.

Koncem 1897. leta je zadela 17. decembra britka izguba ves ženski in literarni svet. Umrla je gospa Zofija Podlipska. Slavna pisateljica, izredno plemenita, fino čuteča žena, ki je predsedovala dolgo vrsto let društvu za zavetišče zapuščenih in zanemarjenih deklic.

Zofija Podlipska je bila rojena leta 1833. ter je bila sestra dobro znane pisateljice Karoline Svetle, a obe sta bili češkemu občinstvu kakor dve svitli zvezdi, boreči se prvi za žensko emancipacijo. Svoja otroška leta sta preživeli še v oni dobi, ki je bila za Česko še jako nesrečna.

Občevali sta kot dekleti v najvišjih praških krogih, kjer sta bili oni dve tako naobraženi in duhoviti deklici uprav dobro došli in ki sta ljubili svoj narod vkljub nemški vzgoji in baš to občevanje je tako do brodejno vplivalo na mladenki, da sta mogli pozneje tako uspešno delovati na narodnem polju.

Mila „Slovenka“ je odločila predal za album čeških žen, kakor sem zapazila v prvi številki letošnjega tečaja ter gotovo vem, da v ta album pride tudi Zofija Podlipska, zato vas moje vrste opozarjajo le na izgubo te veljavne češke žene.

Spisala je novel in romanov nad sto, razven tega je spisala dolgo vrsto literarnih, filozofičnih in životopisnih studij a poleg tega je še bila najsposobnejša pisateljica za mladino.

Obogatela je ta jako važni literarni del se stotino mičnih povesti, katerečitajo otroci tako nepopisno radi. In poleg vsega tega dela, kateremu se je žrtvovala do zadnjega dihljaja, je bilo vse njeno življenje ljubezen in sočustvovanje.

Bila je najljubeznivejša in najzornejša mati a pozneje oboževana babica; sočustvovala je s trpečimi, z ubogimi. pomagala bolnikom in ako je le mogla se svetom in dejanjem tudi onim, ki so zgrešili pravo pot življenja. Njena duša je bila tako polna ljubezni, da je ljubila še one, ki so v življenju storili prav malo za njo.

S kako ljubeznijo je skrbela za deklice v zavetišči!

S kakim zanimanjem je sledila njihovemu telesnemu razvijanju! Kako se je veselila, ko je videla, da se je duša teh zapuščenih otrok

odpirala k dobremu kakor roža, ki je vedno v senci, a jo mahoma obsije zlato solnce.

Kako jo je bolelo srce, ko se ni moglo včasih sprejeti v zavetišče tacega ubogega črvička!

Delo in ljubezen sta izpolnjevali njeno življenje, katero naj nam bode v vzgled, a njo ohranimo vedno v najlepšem spominu!

Vilma Sokolova.

Slovensko gledališče.

Po „Sl. Narodu“.

„Halke“ opera v štirih dejanjih, vglasbil Stanisław Moniuszko.)

Do svojega jedenintridesetega leta je moral Stanisław Moniuszko, največji operni skladatelj poljskega naroda, životariti kot reven organist Ivanove cerkve v Vilni, predno je bil poklican na svojemu znanju in svojemu talentu primerno mesto opernega kapelnika in pozneje na mesto učitelja varšavskega konservatorija. So-li tedaj slutili, da je poklican ustvariti poljsko narodno opero, da bode njegovo delo Poljakom sveto, kakor Rusom Glinkova opera „Življenje za carja“ in Čehom „Prodana nevesta“, da se bode njegova „Halke“ po štiridesetih letih predstavljala na oddaljenih odrih in da bode kedaj tako na dušeno vsprejeta, kakor sinoči na našem odru?

Uzrok velike popularnosti „Halke“ mej Poljaki je že snov dejanja in način njega obdelovanja. Libreto pač ni vzgleden; to je novelistična pripovedka, v kateri se prav malo godi. V štirih dejanjih — posameznih — se slika nesreča devojke, katere ljubezen je bila izdana in ki je vsled tega zblaznela. Pri poroki nje bivšega ljubimca iz cerkve doneči pobožni napevi jo še jedenkrat obude k zavesti in blagoslavlja nezvestnika se sama usmrti. Dejanje je preprosto in — kar je posebno naglašati — tudi zunanji arangement prizorov je vzet iz narodnega življenja; vse ima specifično poljski kolorit in vsled tega je, primerno uglasbeno, moralo to delo postati narodna opera.

In Stanisławu Moniuszku se je v polni meri posrečilo, zložiti za to delo pravo glasbo, dasi ni bil novotar in ni na absolutnih muzikalnih tleh ustvaril nič novega. Delal je s tem, kar je imela njegova doba, s sredstvi, z aparatom in v oblika, katere je spoznal pri svojih učiteljih, organistu Freyerju v Varšavi in Rüngenhagenu v Berlinu, in kateri so vladali v operah po Weeberju. Glasba nemških kapelnikov je nanj uplivala zlasti v formalnem oziru, v melodičnem oziru je tu in tam uplivala italijanska glasba. Dokazov za to je dobiti koj v overturi in v duetu